

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Bod č. 2– Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v niektorých druhoch zariadení sociálnych služieb na rok 2025

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený na rokovanie Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a základe splnomocňovacieho ustanovenia § 78b ods. 4 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Navrhuje sa výška finančného príspevku na mesiac na miesto v zariadení podľa navrhnutého valorizačného mechanizmu pri pobytových službách v zariadeniach ako určeného násobku mesačnej minimálnej mzdy (750 eur v roku 2024) pri jednotlivých stupňoch odkázanosti, a to konkrétne 0,25 násobku minimálnej mzdy pri II. stupni odkázanosti, 0,5 násobku minimálnej mzdy pri III. stupni odkázanosti, 0,65 násobku minimálnej mzdy pri IV. stupni odkázanosti, 0,9 pri V. stupni odkázanosti a 1,1 násobku minimálnej mzdy pri VI. stupni odkázanosti. Výška finančného príspevku pri poskytovaní ambulantnej sociálnej služby v zariadení podmienenom odkázanosťou/mesiac/miesto tvorí 66,67% (2/3) z výšky finančného príspevku pri poskytovaní pobytovej služby v tomto zariadení/mesiac/miesto. Navrhuje sa aj valorizácia výšky finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie a výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v nocľahárni na mesiac a na miesto na rozpočtový rok a to konkrétne 0,5 násobku minimálnej mzdy v roku 2024.

Návrh nariadenia má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2025

Postoj RÚZ k materiálu

Návrhom nariadenia sa valorizuje výška poskytovaných príspevkov. RÚZ v pripomienke nižšie na základe praktických podnetov jej člena Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR navrhuje zmenu systému financovania tak, aby sa výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby odvíjala od priemernej mzdy v hospodárstve a nie od minimálnej mzdy, nakoľko takéto riešenie spôsobuje problémy opísané nižšie.

RÚZ berie materiál na vedomie s nižšie uvedenou pripomienkou.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Pripomienka k materiálu ako celku

Navrhujeme, aby sa výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby odvíjala od priemernej mzdy v hospodárstve a nie od minimálnej.

Výška plánovaného finančného príspevku pre poskytovanie pobytovej formy sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb by mala byť následne prehodnotená ešte v decembri 2024 (prípadne skôr), po určení minimálnej mzdy platnej od 01.01.2025 a všetkých s tým súvisiacich mzdových nárokov od 01.01.2025, nakoľko tieto čísla budú známe až v júli 2025. Zároveň by mala byť zohľadnená inflácia mzdových nákladov odborných zamestnancov, ktorá sa pohybuje približne na úrovni 20%, čomu plánované nastavenie FPO nezodpovedá. Pri nerovnomernom navýšení mzdy a FPO bude opäť dochádzať k problematickému financovaniu navýšených miezd a odvodov vzhľadom na nedostatok finančných zdrojov. Prehodnotenie výšky FPO (či je navýšenie dostatočné) by malo byť realizované pred koncom roka po potvrdení všetkých súvisiacich legislatívnych zmien v oblasti mzdovej politiky.

Odôvodnenie:

Minimálna mzda v roku 2025 bude stanovená podľa aktuálneho vzorca ako 57 % z priemernej mzdy za rok 2024, ak nebude určené inak. Dňa 4.3.2024 bola zverejnená výška priemernej mesačnej mzdy za rok 2024 (1 430 eur), ktorá má vplyv na rôzne veličiny, predovšetkým na minimálne a maximálne vymeriavacie základy, nemocenské dávky, ale

aj na minimálnu mzdu v prípade, ak sa jej výška stanovuje vzorcom určeným v zákone o minimálnej mzde. Podľa automatického vzorca by bola výška minimálnej mzdy v roku 2025 pre prvý stupeň náročnosti práce v prípade zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou 816 eur (57 % z 1 430 eur, po zaokrúhlení). Oproti súčasnej minimálnej mzde by šlo o nárast o 66 eur, čo je navýšenie o 8,8 %, oproti FPO , ktoré bude navýšené o cca 7%. Navrhovaná výška finančného príspevku pre rok 2025 teda nezodpovedá plánovanému navýšeniu miezd oblasti sociálnych služieb. U odborných zamestnancov valorizácia platov predstavuje až približne 20 %. Dlhodobý nedostatok odborných pracovníkov v sociálnych službách, legislatívne personálne požiadavky /vzdelávanie, supervízie/ pre plnenie štandardov kvality poskytovanej sociálnej služby (podľa prílohy č.2 zákona č. 448/2008 Z. z. ..) potvrdzuje nevyhnutnosť akceptácie pripomienky svojim podielom na zvyšujúcich sa ďalších mzdových a prevádzkových nákladoch poskytovateľov. Zvýšené náklady za poskytovanú sociálnu službu a nedostatočný finančný príspevok musia byť často krát kompenzované navýšením platby za poskytovanú sociálnu službu, čím sa sociálne služby pre samotného prijímateľa stávajú finančne náročné, často krát až nedostupné. Okrem toho je dôležité uviesť, že v programovom vyhlásení vlády je však medzi krátkodobými prioritami uvedené, že „vláda prijme opatrenia na zvýšenie platov zamestnancov. Minimálna mzda bude v tom prípade garantovaná na úrovni 60 % priemernej mzdy v národnom hospodárstve v prípade, ak sa sociálni partneri nedohodnú na jej výške. Ak by parlament schválil návrh zákona v tomto roku, podľa nových pravidiel, začne postupovať už v tom budúcom. Ak by teda došlo k zvýšeniu percenta v automatickom vzorci už od minimálnej mzdy pre rok 2025, na 60 % priemernej mesačnej mzdy, minimálna mzda v roku 2025 by dosiahla 858 eur (60 % z 1 430 eur), čo by predstavovalo až 14,4% nárast. Tento nárast by mal byť odzrkadlený vo výške FPO pre rok 2025. Z dôvodu správneho nastavenia finančného príspevku na odkázanosť pre sociálne služby je prehodnotenie výšky FPO pred koncom roka po potvrdení všetkých súvisiacich legislatívnych zmien v oblasti mzdovej politiky nevyhnutné

Zdroj: RÚZ